

NIET -
ONTVANKELIJK

ONGEGROND/
AFGEWEZEN

Cosmetisch arts spuit lippen van 15-jarig meisje op

Een 15-jarig meisje komt naar een kliniek om haar lippen te laten opspuiten met tijdelijke fillers. Tegen de cosmetisch arts zegt zij dat ze 19 jaar is. Hij controleert haar leeftijd niet, en voldoet aan haar verzoek. Elf dagen later ligt er al een klacht bij het tuchtcollege, ingediend door haar vader.

Bij kinderen tussen de 12 en 16 jaar is – enkele uitzonderingen daargelaten – toestemming van zowel de ouders als de jongere nodig. De arts was wat dat betreft al in overtreding. Hij kan zich niet beroepen op misleiding door het meisje, aangezien een zorgaanbieder

verplicht is om de identiteit en het burgerservicenummer van een patiënt te controleren.

Maar zelfs al was het meisje 16 geweest, dan nog had de arts haar niet mogen behandelen. De beroepsvereniging van cosmetisch artsen heeft zich geconformeerd aan een richtlijn van de plastisch chirurgen. Die luidt dat zij voor cosmetische ingrepen zonder medische noodzaak een minimumleeftijd van 18 jaar aanhouden.

Het Centraal Tuchtcollege laat bij het komen tot een maatregel meewegen dat de arts zijn praktijk inmiddels heeft

aangepast en inzicht toont in zijn tekortschieten. De arts krijgt een waarschuwing. Dat is mild, gezien het feit dat juist ook cosmetisch artsen de leeftijd van de patiënt goed moeten kennen.

Sophie Broersen, arts niet-praktiserend
Robinetta de Roode, adviseur gezondheidsrecht

Een link naar de KNMG-richtlijn Rechten minderjarigen vindt u onder deze uitspraak op medischcontact.nl/tuchtrecht.

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg d.d. 14 december 2017

(ingekort door redactie Medisch Contact)

Beslissing in de zaak onder nummer C2017.235 van A, arts, werkzaam te B, appellant, advocaat mr. V.C.A.A.V. Daniels, tegen C, wonende te D, verweerder in beroep, klager in eerste aanleg.

01

Verloop van de procedure

C, hierna klager, heeft op 16 januari 2017 bij het Regionaal Tuchtcollege te Amsterdam tegen A, hierna de arts, een klacht ingediend. Bij beslissing van 14 maart 2017, onder nummer 17/018, heeft dat college de klacht gegrond verklaard en aan de arts de maatregel van berisping opgelegd.

De arts is van die beslissing tijdig in beroep gekomen. Klager heeft een verweerschrift in beroep ingediend.

De zaak is in beroep behandeld ter openbare terechtzitting van het Centraal Tuchtcollege van 9 november 2017, waar zijn verschenen de arts en zijn advocaat. Klager is niet ter zitting

verschenen. Mr. Daniels heeft de standpunten van de arts toegelicht aan de hand van pleitnotities die aan het Centraal Tuchtcollege zijn overgelegd. De arts heeft een schriftelijke verklaring voorgedragen, die eveneens aan het Centraal Tuchtcollege is overgelegd.

02

Beslissing in eerste aanleg

Het regionaal tuchtcollege heeft aan zijn beslissing het volgende ten grondslag gelegd.

'2 De feiten

2.1 Klager is de vader van E, geboren in 2001 (hierna te noemen: patiënte).

2.2 Verweerder werkt als cosmetisch arts in B.

2.3 Op 5 januari 2017 heeft patiënte zich gemeld bij de kliniek van verweerder met de wens haar lippen te laten opvullen met fillers.

GEGROND

Gegrond, geen maatregel
Waarschuwing
Berisping
Boete

[Voorwaardelijke] schorsing
inschrijving register
Gedeeltelijke ontzetting
Doorhaling inschrijving register

2.4 Patiënte heeft een intakeformulier ingevuld en daarop aangegeven dat zij 19 jaar oud is.

2.5 Ook in een voorgesprek met verweerder heeft patiënte gezegd dat zij 19 jaar oud is. Verweerder heeft de identiteit en leeftijd van patiënte niet gecontroleerd. Evenmin heeft verweerder de met gezag belaste ouder(s) verzocht om toestemming voor de behandeling.

2.6 Verweerder heeft diezelfde dag de lippen van patiënte opgevuld met niet-permanente fillers.

3 De klacht en het standpunt van klager

Klager heeft twee klachtonderdelen geformuleerd. Deze komen er zakelijk weergegeven op neer dat verweerder:

I zonder toestemming van de ouders een lipopvulling bij patiënte heeft aangebracht en

II niet naar de legitimatie van patiënte heeft gevraagd.

4 Het standpunt van verweerder

Verweerder heeft de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde stellingen bestreden. Het meest verstrekkende verweer betreft de ontvankelijkheid van klager. Volgens verweerder is patiënte meerderjarig en heeft zij niet ingestemd met het indienen van deze klacht. Verweerder stelt voorts dat van onzorgvuldig handelen geen sprake is geweest. Omdat patiënte ten tijde van de behandeling meerderjarig was, hoefde hij aan klager geen toestemming te vragen voor de behandeling. Verweerder erkent dat hij de identiteit van patiënte had moeten controleren.

5 De beoordeling

5.1 Het college beoordeelt allereerst of klager ontvankelijk is in de door hem ingediende klacht. Het college stelt daarbij het volgende voorop. In artikel 65 lid 1 sub a Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg is vastgelegd dat een klacht aanhangig kan worden gemaakt door een rechtstreeks belanghebbende. Bij rechtstreeks belanghebbende dient in de eerste plaats te worden gedacht aan de patiënt van een aan tuchtrechtspraak onderworpen beroepsbeoefenaar. Daarnaast zijn als rechtstreeks belanghebbenden (onder meer) aan te merken de wettelijke vertegenwoordigers, zoals de ouders of voogd van een minderjarige patiënt. Vaststaat dat patiënte 15 jaar oud is. Hieruit volgt dat klager in zijn hoedanigheid van vader van patiënte kan worden ontvangen in zijn klacht. Hiervoor is geen instemming van patiënte nodig.

5.2 Ten aanzien van klachtonderdeel I oordeelt het college als

volgt. Bij een minderjarige patiënt die de leeftijd van 12 maar nog niet van 16 jaar heeft bereikt, is op grond van artikel 7:450 lid 2 BW tevens toestemming voor de behandeling nodig van de met gezag belaste ouder(s). Patiënte was ten tijde van de behandeling op 5 januari 2017 15 jaar oud. Dit betekent dat voor de behandeling toestemming nodig was van de met gezag belaste ouder(s). Verweerder heeft niet om deze toestemming gevraagd. Hieruit volgt dat klachtonderdeel I gegrond is.

5.3 Ten aanzien van klachtonderdeel II stelt het college het volgende voorop. Artikel 1 sub b 4e en artikel 5 sub a Wet gebruik burgerservicenummer in de zorg verplicht de zorgaanbieder (waaronder wordt verstaan de instelling dan wel een solistisch werkende zorgverlener) om de identiteit en het burgerservicenummer van een cliënt vast te stellen wanneer de cliënt zich voor de eerste maal tot de zorgaanbieder wendt ter verkrijging van zorg. Verweerder, die zorgaanbieder is in de zin van deze wet, had op deze grond de identiteit van patiënte moeten controleren toen zij zich op 5 januari 2017 bij hem meldde. Hier komt bij dat de Leidraad plastische chirurgie en esthetische behandelingen in particuliere klinieken van de Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC) expliciet vermeldt dat alleen jongeren ouder dan 18 jaar in aanmerking komen voor cosmetische ingrepen zonder medische noodzaak. De Nederlandse Vereniging Cosmetische Geneeskunde (NVCG) heeft zich ter bescherming van minderjarigen geconformeerd aan het standpunt van de NVPC. Deze door de beroepsgroep van verweerder zichzelf opgelegde norm impliceert dat de leeftijd van een patiënt zorgvuldig moet worden gecontroleerd. Verweerder mocht daarom niet afgaan op de door patiënte verstrekte informatie, maar had om haar legitimatie moeten vragen. Klachtonderdeel II is gegrond.

5.4 De conclusie van het voorgaande is aldus dat de klacht (in beide onderdelen) gegrond is. Verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij ingevolge artikel 47 lid 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg had behoren te betrachten.

5.5 De oplegging van na te melden maatregel is daarvoor passend. Het college heeft hierbij meegewogen dat verweerder inziet dat hij de identiteit van patiënte had moeten controleren en zijn handelwijze inmiddels heeft aangepast. Het college rekent het verweerder evenwel zwaar aan dat hij een medisch niet-noodzakelijke cosmetische ingreep heeft toegepast bij een meisje van 15 jaar oud terwijl hij wist – zo heeft verweerder ter zitting verklaard – dat patiënte nog op school zat en zij volgens hem kwetsbaar was. Waarin die kwetsbaarheid bestond, wilde

verweerder ter zitting desgevraagd niet toelichten. Deze signalen hadden verweerder ertoe moeten aanzetten om de identiteit en leeftijd van patiënte te controleren en hem ervan moeten weerhouden om de lippen van patiënte op te vullen met fillers. Verweerder heeft daarentegen patiënte meteen behandeld om – zo heeft hij eveneens ter zitting verklaard – te voorkomen dat zij naar een andere kliniek zou gaan waar mogelijk zwaardere fillers zouden worden gebruikt. Verweerder plaatst zijn optreden in een persoonlijke strategie, bedoeld om jonge kwetsbare vrouwen te beschermen. Deze handelwijze is echter evident in strijd met de door de beroepsgroep zichzelf opgelegde norm dat alleen jongeren ouder dan 18 jaar in aanmerking komen voor cosmetische ingrepen zonder medische noodzaak en die er juist toe strekt minderjarigen te beschermen.

5.6 Om redenen, aan het algemeen belang ontleend, zal de beslissing zodra zij onherroepelijk is op na te melden wijze worden bekendgemaakt.’

03

Vaststaande feiten en omstandigheden

Voor de beoordeling van het beroep gaat het Centraal Tuchtcollege uit van de feiten en omstandigheden zoals weergegeven in de beslissing in eerste aanleg, welke weergave in beroep niet, althans onvoldoende, is bestreden.

04

Beoordeling van het beroep

4.1 Het beroep van de arts richt zich tegen de gegrondverklaring door het regionaal tuchtcollege van het eerste klachtonderdeel en de hoogte van de opgelegde maatregel. Het beroep van de arts richt zich niet tegen de gegrondverklaring van het tweede klachtonderdeel. Klager voert verweer. Hij concludeert tot verwerping van het beroep.

Ten aanzien van het eerste klachtonderdeel

4.2 Het Centraal Tuchtcollege komt ten aanzien van dit klachtonderdeel op grond van de overgelegde stukken en het verhandelde ter terechtzitting niet tot een ander oordeel dan het regionaal tuchtcollege. De arts stelt dat het regionaal tuchtcollege in zijn overwegingen ten onrechte niet tot uitdrukking heeft gebracht dat patiënte ten overstaan van hem en zijn praktijkmedewerker valse verklaringen over haar leeftijd heeft afgelegd. Die klacht snijdt geen hout. Immers, ook als veronderstellenderwijs ervan wordt uitgegaan dat de verklaringen van patiënte over haar leeftijd op grond van haar uiterlijk en voorkomen voor de arts in redelijkheid niet op voorhand ongeloofwaardig voorkwamen, raakt dit niet aan de gegrondheid van dit klachtonderdeel. Zoals het regionaal tuchtcollege met juistheid heeft overwogen

rustte op de arts als zorgaanbieder de wettelijke plicht om de identiteit van zijn patiënte vast te stellen, toen zij zich op 5 januari 2017 bij hem meldde. Zou de arts vorm en inhoud hebben gegeven aan die verplichting, dan had hij niet alleen haar leeftijd – nog geen 16 jaar – kunnen vaststellen, maar ook aan de met het gezag belaste ouder(s) om de voor behandeling nodige toestemming kunnen vragen. Zo bezien kan het door de arts gemaakte verwijt als zou hij zijn ‘voorgelogen en misleid’ hem in het geheel niet baten. Het beroep ten aanzien van het eerste klachtonderdeel wordt derhalve verworpen.

Ten aanzien van de maatregel

4.3 Het regionaal tuchtcollege heeft bij de bepaling van de aard van de op te leggen maatregel in aanmerking genomen dat de arts wist dat patiënte nog op school zat en volgens hem kwetsbaar was en heeft hem zwaar aangerekend dat hij onder die omstandigheden een medisch niet-noodzakelijke cosmetische ingreep bij een 15-jarig meisje heeft toegepast. Verder heeft het regionaal tuchtcollege aangenomen en in aanmerking genomen dat de arts zijn optreden plaatst in een persoonlijke strategie, bedoeld om jonge kwetsbare vrouwen te beschermen. De arts brengt hier tegenin dat het niet anders kan zijn dan dat hij door het regionaal tucht-

PRAKTIJKPERIKEL

VOLTOOID?

Ik loop visite bij een hoogbejaarde vrouw. Zij heeft diverse ouderdomskwalen en verzucht soms dat het niet meevalt om oud te zijn. Ik ken haar echter als een dame met een positieve inslag die er het beste van weet te maken.

Deze keer is haar dochter op bezoek als ik langskom. Die zegt heel stellig tegen mij: ‘Kijk dokter, hier is nou sprake van een voltooid leven!’

Mevrouw zelf heeft het hier nooit met mij over gehad. Ze geeft mij een blik van verstandhouding.

Zullen we heel voorzichtig zijn met ‘de pil van Drion’? Alsjeblieft?!

Heeft u ook een perikel? Stuur uw verhaal naar redactie@medischcontact.nl

college verkeerd is begrepen. Hij betwist dat hij heeft verklaard (of van mening was) dat patiënte kwetsbaar was, en ook dat hij heeft gesproken over een persoonlijke strategie die erop is gericht om jonge kwetsbare vrouwen te beschermen.

4.4 Het Centraal Tuchtcollege constateert, met de arts, dat in het proces-verbaal van de behandeling ter terechtzitting die verklaring niet is vastgelegd. Het kennelijke misverstand dat hierover bij de behandeling bij het regionaal tuchtcollege is ontstaan, heeft de arts in beroep weggenomen. Gelet hierop en nu de arts naar aanleiding van de gebeurtenissen met patiënte de werkwijze in zijn kliniek rondom het vragen van een identiteitsbewijs heeft aangepast en voorts, omdat de arts blijkt heeft gegeven van inzicht in zijn tekortschietende handelen, is het Centraal Tuchtcollege van oordeel dat met de oplegging van een waarschuwing kan worden volstaan. Gelet hierop zal de beslissing van het regionaal tuchtcollege worden vernietigd en zal aan de arts de maatregel van waarschuwing worden opgelegd.

4.5 Om redenen aan het algemeen belang ontleend gelast het Centraal Tuchtcollege de publicatie van deze uitspraak.

05

Beslissing

Het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg

- vernietigt de beslissing, doch uitsluitend voor zover daarbij de maatregel van berisping is opgelegd, en in zoverre opnieuw rechtdoende:

- legt aan de arts de maatregel van waarschuwing op;
- bekrachtigt de beslissing voor het overige;

bepaalt dat deze beslissing op de voet van artikel 71 Wet BIG zal worden bekendgemaakt in de Nederlandse Staatscourant, en zal worden aangeboden aan het Tijdschrift voor Gezondheidsrecht, Gezondheidszorg Jurisprudentie en Medisch Contact en het Nederlands Tijdschrift voor Plastische Chirurgie (NTPC) met het verzoek tot plaatsing.

Deze beslissing is gegeven door mr. E.J. van Sandick, voorzitter, mr. Y.A.J.M. van Kuijck en mr. R. Veldhuisen, leden-juristen en drs. R.E.F. Huijgen en prof. dr. D.A. Legemate, leden-beroepsge-noten, en mr. I. Diephuis-Timmer, secretaris. Uitgesproken ter openbare zitting van 14 december 2017. ■

web

De volledige tekst van deze uitspraak staat op medischcontact.nl/tuchtrecht. Log in, bekijk deze en eerdere uitspraken en discussieer mee.

Voor meer uitspraken zie tuchtrecht.nl.

OPVALLENDE UITSPRAKEN

● Psychiater geeft 'werkaantekeningen' niet ter inzage

Een psychiater heeft klaagster onderzocht op alcoholmisbruik in het kader van de vorderingsprocedure (art. 130 tot 134a Wegen-verkeerswet) en daaromtrent een rapportage voor het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) opgesteld. Klaagster is onder meer in beroep gekomen tegen een ongegrondverklaring door het regionaal tuchtcollege van de klachtonderdelen over inzage, afschrift en vernietiging van het medisch dossier. Het Centraal Tuchtcollege acht dit klachtonderdeel alsnog gegrond. De psychiater stelde dat alle onderliggende stukken op grond waarvan zij haar rapport heeft geschreven, zijn aan te merken als werkaantekeningen en daarom niet ter inzage aan klaagster hoefden te worden gegeven en mochten worden vernietigd. Het college wijst er echter op dat in de Richtlijn Medisch-specialistische rapportage (van 31 januari 2008) die hier van toepassing is, onder 2.2.7 het volgende is bepaald: 'Indien de expert aanvullend hulponderzoek (...) laat verrichten en de uitkomsten daarvan in zijn conclusies betreft, dan dienen de verslagleggingen van deze onderzoeken bij het expertiserapport gevoegd te worden.' Dat betekent dat het verslag van de bevindingen van de door de psychiater ingeschakelde psycholoog had moeten worden bewaard en aan klaagster ter inzage had moeten worden gegeven. Het Centraal Tuchtcollege handhaaft de eerder door Regionaal Tuchtcollege Den Haag opgelegde waarschuwing.

CTG, 17 januari 2018

Elke week selecteren KNMG-juristen opvallende uitspraken in het gezondheidsrecht. Een volledig overzicht kunt u vinden op medischcontact.nl/recht. Tegen uitspraken van regionale tuchtcolleges kan tot zes weken na de uitspraak nog hoger beroep worden aangetekend.

